

i et og alt stillede som den øvrige Del af Landet, men det synes mig dog ganske klart, at man ikke behøver at tale saa meget om nogle Privilegier, som Bornholm har faaet for 2—300 Aar siden, da disse ikke mere virke i Nutiden. De Begunstigelser, Bornholm i sin Tid har faaet ved denne Beskatning, mærkes ikke mere, og Landbruget lever der under de samme trykkede Forhold som i den øvrige Del af Landet. Vi mene derfor selvfølgelig, at naar der er Tale om Reformen paa dette Omraade, maa de komme Bornholm lige saa fuldt til gode som den øvrige Del af Landet. Derom kan der vel ikke være nogen Dissens, og jeg ønsker blot, at det ogsaa maa blive hævdet over for denne Reform, saa at al den Snak om Bornholms Privilegier fremtidig maa falde bort, saa at vi alle efter denne Reform Gennemførelse komme til at svare samme Skat til Samfundet, og at der ikke skal blive nogen Forskel paa Bornholm og den øvrige Befolkning. Jeg vil ganske vist paa Forhaand indrømme, at nogen Ulighed vil der blive ved det Forslag, jeg vil fremsætte for at bringe Sagen i Orden. Men ved Ejendomsskylden og Afskrivningen af Hartkornsskatterne ville disse Goder, som tilflyde Landbruget, langt fra blive fordelte saa ligeligt over hele Landet, at hver enkelt vil føle sig tilfreds dermed. Det er utvivlsomt, at mange ville føle sig utilfredse dermed. Og naar man gør sit Bedste, kan man ikke gøre mere, og naar vi her søge at tilvejebringe en Lov, som giver det bedste, man formaar under de givne Forhold, kan der ikke forlanges mere, heller ikke for Bornholms Vedkommende.

Min ærede Kollega for Bornholms 1ste Valgkreds har paavist, at dersom Reformen skulde gennemføres efter det foreliggende Forslag, vilde Landbruget paa Bornholm blive stillet saaledes, at det gav intet og fik intet, men det skulde ikke være det Resultat, dette Lovforslag skulde frembringe. Det skulde gaa ud paa at tilføje Landbruget en Begunstigelse, en Lettelse, ikke sandt? Naar altsaa Bornholm blev stillet saaledes, at det hverken fik eller gav noget, blev det uheldigere stillet end det øvrige Land. (*En Stemme*: Bornholmerne trænge ikke). Jo, desværre trænge vi. Gid det var sandt, at vi ikke trængte. Vi trænge lige saa godt som det øvrige Land, men selv om det ikke var Tilfældet, vilde det dog være en Uret her at tilside sætte os. Jeg skal ikke anføre mange Tal. Jeg ved, det er ret besværligt at fastholde dem. Og mange Gange ere de tilbøjelige

til at forvirre mere end klare. Men for saa vidt de kunne klare Sagen, ere de jo fortrinlige. Hartkornsskatterne for den øvrige Del af Landet, undtagen Bornholm, ere 17 Kr. 41 Øre pr. Td., for Bornholms Vedkommende ere de 5 Kr. 16 Øre. Der er altsaa en meget væsentlig Forskel. Naar vi omsætte den bornholmske Beskatning til den almindelige Hartkornsskat, blive de 5 Kr. 16 Øre til 7 Kr. 49 Øre, og Forskellen bliver da 9 Kr. 92 Øre pr. Td. Hartkorn. Forskellen bliver da ikke noget ringe Beløb, det er godt og vel det halve af hele Lettelsen paa Hartkornet for hele Landet, og det er for Bornholms Vedkommende en Formindskelse af de Begunstigelser, som Skattelovene skulde bringe, paa 60,000 Kr. Og disse 60,000 Kr. skulde vi ikke gerne gaa Glip af. Vi have endvidere fra tidligere Tid været begunstige ved, at vi kun svare det halve af Bygningsafgiften, hvilket er 6,000 Kr., og kun $\frac{1}{3}$ af Ligningsskatten, hvilket dog udgør noget om end ikke meget. Sammen med de 60,000 Kr. bliver det 70,000 Kr., som vi faa mindre end det øvrige Land. Nu foreslaar jeg, at der til § 1 i Loven om Ejendomsskyld, 1ste Stykke, hvor der staar: „Fra 1ste Juli 1903 bortfalde de paa faste Ejendomme i Kongeriget hvilende direkte Skatter til Staten, nemlig Gammel-skatten, Land- og Ligningsskatten af Ager og Eng samt Skovskylshartkorn og Bygningsafgiften“, tilføjes: „samt Bornholms Smørafgift“. Denne andrager nemlig et Beløb svarende til de 70,000 Kr. Og jeg bifalder fuldtud den Udtalelse herom, der for lidt siden kom fra min ærede Kollega for Bornholms 1ste Valgkreds (Blem). Saa snart vi kunne komme dertil, ere vi selvfølgelig villige til at slette Bestemmelsen i § 3 om, at Bornholm kun svarer $\frac{2}{3}$ af Ejendomsskylden. Naar jeg kunde formaa den højtærede Finansminister og Tinget til at gaa ind herpaa, vilde vi opnaa den samme Lettelse som den øvrige Del af Landet og blive fritagne for den Særstilling, vi hidtil have haft, og som kaldes for en Begunstigelse, men ikke længere er det, om end den for et Par Hundrede Aar siden var det. Der er ogsaa tidligere fremkommet Ønske om at faa disse Begunstigelser fjernede. Man har ikke rigtig kunnet forstaa, hvorfor de skulde vedblive, og det kunde der synes at være noget i; men det maa dog kunne erkendes, at disse tidligere Begunstigelser ikke ere det længere, og det kunde gerne være, at naar denne Reform i Hartkornsbeskatningen er bleven blot 50 Aar gammel, vil det være et